

Nowości w Wydawnictwie Uniwersytetu Gdańskiego

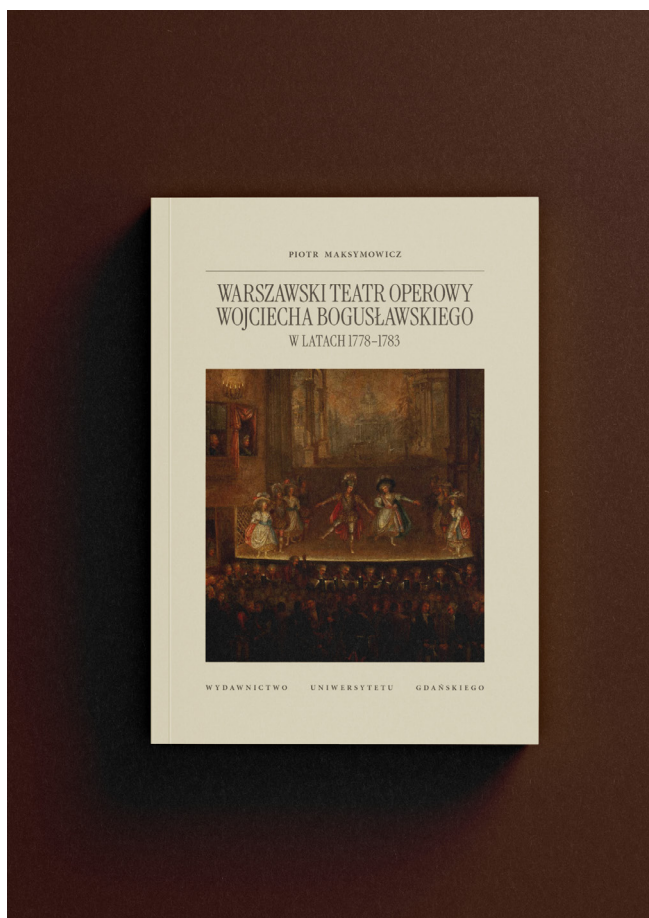
Krzysztof Grzelec, *Marketing research in public transport in achieving sustainable urban mobility goals*

The author of this monograph is of the opinion that sustainable mobility must not be only a political project, conducted using public funds, which omits the market as a reference point for assessing the benefits, costs, and risks for social and economic development. The

concepts of sustainable mobility and the smart city, both of which employ modern technologies, must be treated as innovations, which should ultimately be verified by the market and the procedures of public choice based on democratic rules.

Mariusz Kistowski, *Presja zagospodarowania przestrzennego w otoczeniu polskich parków narodowych*

„Podstawowy problem badawczy i aplikacyjny monografii stanowi rozpoznanie presji na polskie parki narodowe, wynikającej z rzeczywistych i planowanych zmian w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu w otoczeniu parków, a w kilku przypadkach w samych parkach. Celem przeanalizowania różnic w zakresie zagospodarowania i planowania przestrzennego w parkach narodowych i ich otoczeniu jest

określenie ich wpływu na skuteczność realizacji podstawowej funkcji tych parków, czyli ochrony przyrody, oraz wskazanie narzędzi łagodzących negatywne oddziaływania i poprawiających jakość ochrony. Na tle 23 polskich parków narodowych szczegółowym badaniom poddano Roztoczański Park Narodowy i jego otoczenie” (ze *Wstępu*).

Piotr Maksymowicz, *Warszawski teatr operowy Wojciecha Bogusławskiego w latach 1778-1783*

„Spektakle operowe wystawione przez Wojciecha Bogusławskiego w latach 1778-1783 odegrały w historii teatru i literatury polskiej mniej znaczącą rolę niż te, które powstały w późniejszym czasie. Brak wśród nich insce-

nizacji, które wywołałyby tak mocny rezonans społeczny, jak *Krakowiacy i Górale*. Dla rozwoju polskiego teatru muzycznego jest to jednak okres bardzo istotny. W szybkim czasie dokonało się przeniesienie osiągnięć estetycznych włoskiego teatru operowego na grunt polszczyzny, co umożliwiło wykształcenie się typu odbioru sztuki teatralnej, który zakładał współistnienie i wzajemne dopełnianie semantycznych znaków słownych z posiadającą naddane znaczenia – poprzez konwencje teatralno-muzyczne – instrumentalną i wokalną warstwą brzmieniową. Duże sukcesy pierwszych oper Wojciecha Bogusławskiego świadczą o powodzeniu jego poszukiwań artystycznych i dobrym rozeznaniu w upodobaniach widowisk” (ze *Wstępu*).

Marek Smoliński, *Jeńcy i jeniectwo w strefie południowych wybrzeży Bałtyku, Pomorza i Połabii do 1230 roku*

Jeniectwo wojenne od dawna fascynuje zarówno zawodowych historyków, jak i pasjonatów historii. O ile losy jeńców w późnym średniowieczu są dość dobrze udokumentowane, o tyle wcześnie średniowiecze wciąż jeszcze stanowi obszar do odkrycia. Marek Smoliński podjął się opracowania zagadnień związanych z jeniectwem do 1230 roku na dawnych ziemiach słowiańskich, które po saskich podbojach na Połabii i w Meklemburgii dostały się pod panowanie niemieckich feudałów. Analizuje również kwestie dotyczące jeniectwa na Pomorzu rządzonego przez słowiańskich władców.

Mirosław Trybisz, *Evolución de la descripción lexicográfica de algunos adjetivos de relación temporal en los diccionarios académicos españoles*

A vísperas de la conmemoración del tercer centenario de la publicación del primer tomo del *Diccionario de autoridades*, la editorial pone a disposición del lector la presente monografía. No se concibe como un elogio ni, siquiera, como una obra conmemorativa, sino como un estudio diacrónico, sustentado en criterios lingüísticos, acerca de las transformaciones que experimenta la microestructura de los distintos diccionarios publicados por la Real Academia Española a lo largo de su tradición lexicográfica. El análisis se limita a cinco adjetivos que, al menos en una de sus acepciones, expresan una relación temporal; con todo, el enfoque adoptado

permite que las observaciones formuladas puedan servir de fundamento para la revisión de otros tipos de entradas. Se confía en que las conclusiones alcanzadas contribuyan de manera eficaz a perfeccionar las futuras descripciones lexicográficas tanto de los diccionarios académicos como de otras obras afines.

Marie Krysińska, *Potęga pragnienia. Powieść*, tłumaczenie, wstęp i opracowanie krytyczne Ewa M. Wierzbowska

„Marie Krysińska – kompozytorka, poetka i powieściopisarka – przedstawia w *Potędze pragnienia* paryskie środowisko artystyczne z jego hipokryzją i powierzchownością. Pokazuje, iż twórczość artystyczna jest oceniana nie według jej wartości, ale na podstawie popularności czy płci twórcy. Mężczyzna artysta, nawet przeciętny, zdobywa

uznanie, podczas gdy kobieta artystka pozostaje figurą marginalną, ocenianą przez pryzmat wyglądu, a nie dzieła. Tytułowe „pragnienie” odnosi się nie tylko do sfery uczuć, ale przede wszystkim do woli spełnienia – artystycznego, emocjonalnego, społecznego. Pisarka analizuje, jak jednostka (szczególnie kobieta) mierzy się z konfliktem pomiędzy tym, czego pragnie, a tym, co jest jej dostępne. W czasach, gdy kobiety dopiero walczyły o obecność w literaturze i sztuce jako twórczynie, Krysińska stworzyła dzieło intelektualnie i formalnie wyprzedzające swoją epokę. Nie stroniąc od eksperymentów z formą i językiem, pisarka dokonała śmiałej próby emancypacji literackiej. Krysińska tworzyła głównie po francusku i była aktywną uczestniczką paryskiego życia literackiego, co czyni jej twórczość interesującym przypadkiem

transkulturowym. Przekład jej dzieła nie tylko przywraca pamięć o tej oryginalnej pisarce, ale również umożliwia polskim badaczom i czytelnikom głębszą refleksję nad obecnością kobiet w literackiej awangardzie XIX wieku” (z recenzji dr hab. Edyty Kociubińskiej, prof. KUL).

Wioleta Karwacka, *Człowiek, środowisko i język. Spojrzenie ekolingwistyczne na przekład tekstów popularnonaukowych*

Jak mówimy o przyrodzie? Jak tłumaczymy teksty o przyrodzie? W niniejszym tomie Wioleta Karwacka dokonała analizy przekładu tekstów popularnonaukowych poświęconych przyrodzie, łącząc perspektywy: ekolingwistyczną i ekotranslatoryczną. Omówiła, w jaki sposób ujawnia się sprawczość człowieka w publikacjach dotyczących środowiska, przede wszystkim w tych odnoszących

się do działalności ludzkiej degradującej środowisko naturalne – odpowiednio dobrane sformułowania mogą zarówno ukrywać, jak i uwypatniać odpowiedzialność człowieka za niszczenie środowiska. Autorka rozważa również zagadnienia antropomorfizacji w tekstach o przyrodzie, zadając pytanie o to, czy w ich przekładach występuje ekocentryczny, czy antropocentryczny obraz świata. Czytelnik może prześledzić, jak wybory translatorskie wpływają na sposób przedstawienia przyrody – czy jest ona postrzegana jako niezależny byt, czy jedynie w kontekście użyteczności dla człowieka.

Józef Tarnowski, *Estetyka Witkacego w kontekście przetomu antynaturalistycznego i możliwych inspiracji*

„Moją opowieść zaczynam [...] od rekonstrukcji rozpoznania sytuacji problemowej w estetyce i filozofii

dostępnych w czasie, gdy przyszedł Witkacy dojrzał intelektualnie. Nie mam przy tym pewności, że były mu one znane, ale – jak wykażę – zbieżności między nimi a jego późniejszą twórczością intelektualną jest tak wiele, iż trudno oprzeć się wrażeniu, że znał je i przetworzył, na ich fundamencie budując swe własne poglądy. Następnie analizuję jego główne dokonania z zakresu szeroko rozumianej estetyki, przy założeniu, że prace swe pisał jako artysta, aby uzasadnić swoje artystyczne preferencje, w szczególności uprawianą przez siebie sztukę – to właśnie dlatego w tytule niniejszej książki występuje Witkacy, a nie Stanisław Ignacy Witkiewicz. Estetykę traktuję jako część sztuki uprawianej przez artystę Witkacego” (ze Wstępu).

Milena Szabat

Wydawnictwo
Uniwersytetu Gdańskiego